

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 217

CLEVELAND, O., TUESDAY MORNING, SEPTEMBER 15TH, 1931

LETO XXXIII—VOL. XXXIII

Zanimive vesti iz življenja naših rojakov po naših selbinah Amerike

Pretekli teden se je moral podvreči nevarni operaciji poznani rojak James Zefran v Chicagi. James je brat poznane pogrebnišnice Louis Zefrana.

Dan registracije za volitve 3. novembra, bo v Barbertonu 13. oktobra. Volivne kočice bodo odprte od 1. ure popoldne do 9. zvečer. Registrirajo naj se le oni, ki doslej niso še registrirani.

V Sebastopol, California, se je ponesrečil v avtomobilski nesreči rojak M. Rogina. Nahaja se v bolnici.

Stirinajst slovenskih otrok pohaja v javno šolo v mestu Sebastopol, v daljni Californiji.

V Johnstown, Penna., kandidira za mestno zbornico splošno poznani rojak Martin Barentin. Primarne volitve tozadevno se vršijo 15. septembra. Tudi v okolici Johnstowna je več slovenskih kandidatov.

Pretekli teden je umrla v Milwaukee, Wisconsin komaj 17 let stara Štefanija Štular. Podlegla je jetiki.

V Jolietu, Illinois, sta se poročila Wilbert Miller iz St. Louisa in Miss Dorothy Ambros iz Jolietu. Mladi par bo stanoval v St. Louisu.

Mike Mihelčič v Calumetu, Michigan, je tako nesrečno padel po stopnicah, da se je hudo poškodoval po glavi in po hrbtu.

V Johnstown, Penna., in v okolici so skupna društva pridelala dva piknika za brezposelne premogarje, ki so na štrajku. Čisti dobiček obeh prireditelj znaša \$380.00.

V Leadville, Colo., se je nahajal v bolnici rojak John Zupančič, ki je bil bolan na pljučnici. V bolnici se je seznanil z nekim tu rojenim rojakom, Henry Ponikvarjem. Postala sta prijatelja. Zupančič se je po prestani bolezni preselil v Pueblo, Colorado, kjer ga je obiskal tudi omenjeni Ponikvar. Pripeljal je s seboj dva "prijatelja," katerega je predstavil kot farmarja, ki sta pa bila v resnici prohibicijska agenta. Rokaj Zupančič je dal "prijatelju" Ponikvarju nekaj steklenic piva, kakor je bil aretiran. In v enem samemu dnevu so isti ljudje aretirali 68 oseb, med njimi mnogo Slovencev. Zalostno, da se za tak posel poganjajo tudi naši rojaki.

V Sygan, Penna., je preminul te dni v 76. letu svoje starosti Frank Uršič, rojen v št. Janžu na Dolenjskem. V Ameriki je bival 48 let. Zapuščal tri sinove in hčer.

Krasna prireditev

Sinoči so naše domače pevke, glasbene in druge umetniške moči priredile delegatom S. D. Z. konvencije sijajen koncert. Delegacija je bila skoro polnoštevilno zastopana, in tudi mnogo drugega občinstva se je udeležilo. Naši domači umetniki in umetnice so razvili svoje najboljše moči, tako da so za vsako točko želi buren aplavz. Večer je bil v resnici vsega vžitka vreden, in zadovoljni delegati in delegatkinje so se po krasno uspelem koncertu veselo zavrtili v dvorani k plesu. Za nočjo večer je pa pripravljena zanimiva igra: "Laži-zdravnika," katero vprizori dramsko društvo "Anton Verovšek."

Iz bolnice

Iz bolnice se je vrnila Jennie Zabukovec. Prijateljice jo lahko obiščejo na 6322 Orton Ct.

Poleg strašnega orkana divja še silen požar nad republiko Honduras

Belize, Angleški Honduras, 14. septembra. Več kot 1,200 oseb je bilo ubitih v strašnem orkanu, ki je zadel mesto Belize v Honduras. Da je pa nesreča še večja, je začel v predmestju Mesopotamia divjati silen požar, proti kateremu so oblasti skoro brez moči. Vso noč je delalo stotine delavcev, da prepreči razširjenje požarja, toda so le deloma napredovali. Sedaj se borijo, da ustavijo požar, predno doseže ogromna skladišča, kjer je spravljn alkohol. Dočim cenijo število mrtvih na 1,200, pa dobivajo še vedno nova trupla v razvalinah, tako da je nemogoče soditi, koliko žrtev je zahteval orkan in koliko požar. Strašna usoda je zadela St. John's kolegij. Priče trdijo, da je tornado dvignil ogromno poslopje visoko v zrak, potem pa zopet vrgel na zemljo, kjer se je kamenito poslopje sesulo kot bi bilo narejeno iz prahu. 18 trupel so potegnili iz ruševin. Mesto Belize šteje 16,000 prebivalcev, in izmed teh jih je bilo ubitih 1,200 ali več. Cerkev so bile danes prenapolnjene onih, ki so se rešili. Živež prihaja od vseh strani. V mestu samem pa ni niti ena hiša ostala nepoškodovana.

Druga razdelitev živil našim brezposelnim

V ponedeljek popoldne se je izvršila druga razdelitev farmarskih pridelkov, katere so pripeljali naši slovenski farmarji iz Geneve in Madisona v Cleveland. Pošiljatev je bila veliko večja kot smo pričakovali. Prišlo je šest težko obloženih trukov, eden v Collinwood, dva v Newburg in trije na St. Clair Ave. Dočim v Collinwoodu ni bilo posebno dosti navala, pa je zmanjkalo blaga na St. Clair Ave. in v Newburgu. V Clevelandu pripeljane blaga je bilo v skupni teži 22,000 funtov. Pripeljali so fižol, krompir, peso, zelje, kumare, jabolka, češplje, breskve, grozdje, hruške. Neka farmarica, Mrs. Erstskorn, Nemka po rodu, je sama dala 100 bušljev breskev. Natučneje o tem priobčimo poseben članek v četrtek.

Truplo v jezeru

Včeraj so dobili nekako 15 milj od Clevelanda, v jezeru, truplo, katero so pozneje spoznali kot truplo Walter Kippa iz Indianapolisa. Truplo je moralo biti že kake tri tedne v vodi. Kipp je zginil iz Indianapolisa 16. avgusta, in ves ta čas ni nihče dobil kakega obvestila od njega, razven neki zdravnik, kateremu je Kipp pisal, da bo njegovo truplo plavalo po vodi. Predno je Kipp odpotoval, je potegnil iz banke večje svote denarja.

Poziv na sestanek

Direktorij S. Del. Dvorane na Prince Ave. vabi na skupni sestanek dramskega društva "Balkan." Čas je, da se društvo prebudi in nam priredi kako predstavo v dolgih zimskih večerih. Vsi stari igralci so zlasti vabljeni. Sestanek se vrši v četrtek, 17. sept. ob 7. uri zvečer v S. D. Dvorani.

Louis Opara

Tajnik društva Kras, št. 8 S. D. Z., naznanja, da se je preselil na 664 Babbitt Rd. Člani, ki stanujejo v Collinwoodu se v slučaju bolezni ali nesreče lahko obrnejo tudi na društveno ga predsednika ali blagajnika.

Starka zima prihaja polagoma, toda gotovo

Poročilo prvih dveh sej 7. konvencije S. D. Z.

Ob 9. uri včeraj popoldne so se zbrali delegati in delegatkinje VII. redne konvencije, skupno z glavnim odborom in dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd. Delegat Durn je kot predsednik odbora za prireditve ob času konvencije pozdravil navzoče in zaklical delegaciji: dobrodošli! Za njim povzame besedo Jos. Zele, predsednik S. D. Doma, ki pozivlje delegacijo, da se počuti v Domu kot v svojem lastnem. Glavnemu predsedniku izroči lepo kladivo, dar direktorija SDD. Nato pri nesite v dvorani delegatkinji Erste in Debevec ameriško in slovensko zastavo, in glavna odborica Albina Novak, kot načelnica Častne Straže pozdravi obe zastavi v slovenskem in angleškem jeziku.

John Gornik prevzame nadaljnje vodstvo zborovanja, pozivajoč zbornico, da se zaveda, da gleda 10,000 članstva na delo, ki ga bo konvencija vršila. Opozarja, da se vsakdo na konvenciji vzdrži vsake osebnosti, poslušaj se naj samo pametne nasvete, in gotovo bo konvencija imela uspeh. Nato pojasni, da je gl. odbor sestavil vsopred konvencije, katerega delegacija lahko sprejme, popravi ali zavrne. Spored konvencije je bil sprejet, kakor je bil predložen od glavnega odbora.

Na vrsto pride volitev konvencijnih odborov. Glavni predsednik imenuje člane teh odborov. Poverilni odbor: John Levstik, Frank Gantar, Genovefa Supan, George Turk, Math Zupančič, John Berus, Louise Pikš. Gl. tajnik pobere poverilnice in jih izroči temu odboru, ki se takoj poda na delo.

Petnajst minut odmora. Po odmoru naznanja glavni predsednik, da je poverilni odbor podal svoje poročilo. Od društva št. 46

sta prišli dve delegatkinji. Poverilni odbor je pronašel, da je pravomočno izvoljena delegatkinja Angela Kozjan. Zbornica se strinja s tem. Delegacija dobi številke. Kadar kdo prosi za besedo in kadar se bere imena zborovalcev pred sejo, naj bi se klicalo samo številke, ker se s tem skrajša čas. Sprejeto.

Čitajo se imena glavnih odborov. Navzoči so vsi izven nadzornika Louis J. Pirca. Čitanje imen delegatov in delegatkinj. Navzoči so vsi. Nato se da predsedniku polna moč, da imenuje odbor za prošnjo in pritožbe in vse ostale potrebne konvencijne odbore. V odbor za prošnje in pritožbe so imenovani sledeči: Jos. Okorn, August Svetek, Albina Poljanec, Mary Jerman, John Kozjan, Viktor Nadrah in Louis Gliha. Vsi sprejmejo. V odbor za resolucije so imenovani: Frank J. Shuster, Cecilija Brodnik, Frank Zorič. Ker slednji ne sprejme, imenuje gl. predsednik v odbor Jos. Jakkicha. Nato se sprejme predlog, da se popoldanska seja začne ob 1. uri popoldne. Konec prve seje.

Ob 1. uri popoldne pozove gl. predsednik zbornico k redu. Navzoči so vsi razven L. J. Pirca. Zbornica soglasno sprejme predlog, da je predsednik John Gornik tudi konvencijni predsednik, ki se zahvali za izkazano priznanje. Nato konvencijni predsednik pozove zbornico, da vstane in uradno odpre VII. redno konvencijo SDZ z vsemi pravicami in dolžnostmi. Za vratarja druge seje imenuje predsednik delegata John Widervola. Sprejet predlog, da se pripusti k sejam samo člane Zveze in časnikarske poročevalce.

Sprejme se dnevni red: 1. Otvoritev seje. 2. Čitanje glavnega odbora in delegacije po šte-

vilkah. 3. Čitanje zapisnikov zadnjih dveh sej. 4. Poročila raznih odsekov. 5. Odmor. 6. Nadaljevanje konvencije. 7. Čitanje dopisov in brzojavov. 8. Zaključek seje. Čas zborovanja je sledeč: od 9. dopoldne do popoldne, in od ene do 5. ure popoldne, s 15 minutnim odmorom pri vsaki seji. Konvencijni zapisnikarjem sta imenovana: James Debevec in Joseph Skuk. Kot konvencijna podpredsednika sta imenovana: Frank Černe in Julija Brezovar. Primož Kogoj je konvencijni tajnik.

Na vrsto pridejo dnevnice: predlagano \$6.50. Predlog dobi 25 glasov. Predlagano za \$8.00. Nastane živahna debata. Končno gre predlog na glasovanje in dobi 56 glasov, torej absolutno večino. Konvencijna zapisnikarja dobta dvojno dnevnicu za svoje delo. V zapisniku se objavijo samo predlogi, ne pa imena predlagateljev. Glede poročil glavnih uradnikov konvenciji se sklene, da ker so bila poročila že tiskana v glasilu in je bila tozadevno podana tudi posebna brošura, da se ne čita poročil, pač pa se vpraša vsakega uradnika, če ima še dodatno poročilo. Dodatno poročilo ima le Janko Rogelj, predsednik nadzornega odbora, ki ga čita. In s tem je bila zaključena druga seja VII. konvencije ob 5. popoldne.

Tifus v norišnici

Državne oblasti so včeraj poslale v državno blaznico 25 izvežbanih bolničark, da pomagajo zatreti tifus, ki je nenadoma zbruhnil med duševno bolnimi. Tekom enega tedna je umrlo 6 bolnikov, 6 jih umira in 126 jih je več ali manj bolnih. Država je upeljala preiskavo, da dožene vzroke epidemije.

Nova jugoslovanska ustava ni tako liberalna kot se je mislilo

Belgrad, 15. septembra. Včeraj je bila proglašena nova volivna postava za volitev v parlament, toda nova postava ni tako liberalna kot se je pričakovalo. Postava je zelo komplicirana in tako izdelana, da se morejo le večje stranke udeležiti volitev. Stranke, ki dobijo pri volitvah velike večine, uživajo posebne ugodnosti. Toda glavna napaka, po mnenju voditeljev političnih strank, leži v tem, ker nova volivna postava odpravlja tajno volitev in se mora voliti javno. Postava določa, da traja življenje parlamenta skozi štiri leta, razven če je parlament prej razpuščen na kraljevo povelje. V tem slučaju se morajo vršiti nove volitve, tri mesece po razpustu. Vsak jugoslovanski državljan ima pravico voliti. Volitve se vrše po narodnih listah. Stranka, ki dobi pri volitvah manj kot 50,000 glasov, ne dobi nobenega mandata. Stranka, ki dobi največje število glasov, dobi dve tretini vseh mandatov v parlamentu. Kandidati so nominirani po zelo kompliciranem postavnem načinu. Zbornica poslancev bo imela 305 članov. Vsak član, ki zapusti stranko, katerega je izvolila, avtomatično zgubi svoj sedež v parlamentu. Nobena stranka ne more postaviti kandidata za parlament, ako ni nabrala vsaj 18,000 podpisov po vsej Jugoslaviji, in pa vsaj 200 podpisov v okraju, kjer misli postaviti kandidata. Voditelji raznih strank so izjavili, da je brez potrebe in pomena imenovati opozicijske kandidate. Le Hrvatska Seljačka Stranka je pripravljena spustiti se v boj in izvoliti opozicijske poslance napram vladi.

Darovi za živež našim brezposelnim

Zopet se je oglasilo nekaj rojakov, ki so se spomnili naših brezposelnih. Mr. John Potokar, lastnik edine slovenske izdelovalnice mehkih pižav v Clevelandu, je daroval \$10.00, in Mr. Jos. Pozelnik, lastnik kegljišč na 6125 St. Clair Ave. pa \$1.00, skupaj \$11.00. Zadnjič izkazani \$47.00, danes \$11.00, skupaj \$58.00. Pomnite, da od tega denarja noben izmed farmarjev ne dobi, pač pa gre v skupno blagajno, da se krijejo stroški prevoza živeža in nabiranje slednjega. In ti stroški so precej veliki, kajti kar so farmarji doslej pripeljali, približno 27,000 funtov, ni še nič proti temu, kar še pride. Prosimo torej nadaljnih darov, in sicer nujno.

Zopet k študijam

K študijam v Notre Dame so včeraj odpotovali poznani slovenski dijaki Anthony F. Anzlov, Joseph Strauss, John Schneller. Želimo jim mnogo uspeha.

Radi konvencije

Tajnik S. N. Doma je kot delegat na konvenciji S. D. Z., kar je vzrok, da ne bo mogel biti toliko v uradu kot sicer. Blagovolite vzeti to naznanje!

Rojak vtonil

V ponedeljek je po nesreči vtonil rojak Jakob Tomšič, 1431 E. 51st St. Podrobneje poročamo jutri.

Stiskanje grozdja

Mr. John Mandel, 15322 Waterloo Rd. naznanja, da je pričel s stiskanjem grozdja in prodajo. Rojakom ga priporočamo.

Delavski tajnik svari tujezemce pred sleparji, ki jih izkoriščajo

Washington, 15. septembra. Vsi tujezemci v Zedinjenih državah, bodisi da so prišli sem pravilnim ali nepostavnim potom, so dobili svarilo od delavskega tajnika vlade, Doaka, naj se ogibljejo gangežev, in kadar so v dvomu glede svojega stališča v Zedinjenih državah, tedaj naj se obrnejo do vladnega urada, kjer bodo dobili polno pravico. Tajnik Doak je izjavil, da se nahaja v deželi stotine gangežev, ki so vtihotapili tujezemce v to deželo nepostavnim potom. In potem, ko se že nekaj časa nahajajo v tej deželi, jim pošiljajo grozilna pisma in tirjajo nadaljni denar in omenjajo, da če ne plačajo, jih bodo naznanili oblastem in bodo deportirani. Naselniški gangeži so sli tako daleč, da so pravilno ali nepostavno došli tujezemcem v tej deželi kazali ponejema deportacijska povelja, in ko so dobili od \$100 do \$500 od sameznika, so raztrgali ponarejeno deportacijsko povelje. Doak je povedal en slučaj, ko je neka družina, ki je bila že dvajset let nastanjena v Ameriki, plačala \$3000 nekemu odvetniku, da bi dobil sem sina iz Evrope, ki je tam ostal. In na enak način gangeži osleparijo tujezemce za milijone dolarjev na leto.

Kažipot delegaciji S. D. Z. za danes

Opoldne in zvečer je kosilo in večerja kot po navadi v restavraciji S. Del. Doma. Kot so izjavili delegati včeraj, je hrana izborna, potrežba prve vrste. Zvečer ob 8. uri pa se vrši v dvorani primerna igra "Lažizdravnika." Vprizori jo dramsko društvo Anton Verovšek v počast delegaciji. Igra je zabavna, poleg tega pa kaže površnost zdravljenja ljudi od strani padarjev, katerim je človeško zdravje — denar. Naše podporne organizacije so raditve precej prizadete, kar kažejo poročila o bolniških skladih. Kako se slepari v zdravljenjem, boste videli v tej igri. Poleg tega pa nastopijo Sokolici. Mladi "tumblerji" bodo izzvali mnogo smeha. Kot razvidna je program zelo bogat, in vstopnina 35c za tako pester program, je zelo nizka. Pridite!

Dober mošt

Mr. Anton Korošec, 1063 Addison Rd., naznanja, da je pričel s prešajanjem grozdja. Se prav vlijudno priporoča vsem rojakom za naročila.

Znamenje časov

Od 72. do 55. ceste, na severni strani St. Clair Ave., se nahaja 27 trgovskih prostorov "for rent."

Tornado v Wisconsinu povzročil opustošenje

Milwaukee, Wisconsin, 14. septembra. V jugozapadnem delu države Wisconsin je divjal včeraj silen tornado, ki je v četrtr ure naredil \$500,000 škode. Tri osebe so bile nevarno ranjene.

Članstvo metodistov se je zelo zmanjšalo

Lakeside, Ohio, 14. avgusta. Na konferenci metodistovskopiskopalne cerkve za severno Ohio se je dognalo, da se je število članstva te cerkve skrčilo, kot tudi število otrok, ki pohajajo v nedeljsko šolo. Tudi število cerkev se je zmanjšalo.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto ...\$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po razpisu: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00
Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.
Posamezna številka 3 centa.

Vsa pisma, dopise in denarne pobljatve naslovite: Ameriška Domovina,
4117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 6628.

JAMES DEBEVO and LOUIS J. PIRO, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83

No. 217, Tue., Sept. 15th, 1931

Roka v roki

Zadnje čase je tako državna kot zvezna vlada začela pozivati razne organizacije, da začnejo kupovati po farmah, za male denarje ogromni pridelek, katerega je letos naklonila mati narava farmarjem, kot bi se hotela norčevati, kajti ljudje nimajo denarja, farmer pa preveč pridelkov.

Zima se bliža, in vsa znamenja kažejo, da po zimi ne bo nič kaj bolje, kot je v teh dneh. Slabše bo še toliko, ker bo treba marsikomu zmrzovati, in ker se po zimi živež težje dobi kot danes, ko ga povsod ponujajo narava, ko je treba imeti toplo obleko, čevlje, brez česar danes lahko prestane marsikatera družina.

V razmerah kot so danes, je pač treba misliti, kako si eden drugemu lahko pomaga. Človeška iznajdljivost je velika, in treba je poklicati na pomoč vsa sredstva, da se olajša današnja beda, ki je med drugimi trdo zadela tudi tisoče Slovencev v Clevelandu in okolici.

Kdor je hodil letos na farme, ta je videl, kako je vse obrodilo, in prepričan je bil tudi, da farmer malo dobi za svoj pridelek, nevarnost je pa tudi bila, da mnogo živeža zgine, kar bi se dalo uporabiti, ako je volja, pridne roke in zavest, da se pomaga.

"Ameriška Domovina" je to idejo ponesla med slovenske farmarje, katerih imamo v okolici Geneve, Thompsona, Madisona in Perry ter po ostalih naselbinah več kot 200. Naselili so se tam zlasti zadnje dve leti, ko jih je gospodarstva depresija pregnala iz mest iskati na deželo vsaj toliko, da imajo kaj za pod zob. S pridnimi rokami in varčevanjem so obdelali svojo zemljo. So to prav zavedni, delovni Slovenci, kot jih zlepa ne najdeš med farmarji po deželi.

Pogovarjali smo se z njimi pred dobrim mesecem, kako bi bilo mogoče pripeljati kaj živeža v Cleveland, kjer je toliko potrebnih in stradalajočih med narodom. Slovenski farmarji so bili takoj pri volji pomagati. Ker en sam seveda ne zmore večje zaloge, in se mala zaloga ne izplača prevažati 50 milj daleč v Cleveland, so farmarji potom svojega Farmarskega kluba potegnili skupaj in organizirali akcijo.

Uspeh je bil popoln. Oznanjeno je bilo, da pripeljejo naši farmarji 2 polna truka živil za brezposelne v Cleveland. Na dvehi truhli je približno 8,000 funtov živil. Nad tisoč naših ljudi se je navadilo na to prvo pošiljatev živeža od strani slovenskih farmarjev. To pomeni, ako odštejemo par nepotrebnih, ki so prišli, da je med našim narodom silno veliko pomanjkanje.

Ker je bila prva pošiljatev tako velik uspeh, je "Ameriška Domovina" organizirala s pomočjo slovenskega farmarskega kluba drugo pošiljatev, ki se je vresničila včeraj. Najmanj 18,000 funtov živeža je bilo včeraj razdeljenega potrebnim slovenskim družinam po širnem Clevelandu.

In to še ni vse. Pripravljata se tretja pošiljatev, ki bo presegala vse druge. V tej pošiljati bo vključeno blago, ki pozno dozori, in ki se lahko spravi preko zime, kot krompir, zelje, repa, koleraba, fižol in enako. Te pošiljatev se pričakuje začetkom novembra, in jo bodo deležni naši brezposelni v obliki meri po širnem Clevelandu. Stotine družin bo lahko dobilo krompirja, zelja in enakega za mesec ali dve.

Tu imamo slučaj, ko je zopet dokazano, kaj se doseže, ako držimo roko v roki. Nikar ne mislite, da je farmarjem pri nabiranju blaga lahko. Poznamo jih najmanj dvajset slovenskih farmarjev, ki so dali za cel teden svoje truke na razpolago in vozili od farme do farme in zbirali blago, po besketih in bušnjah, ravno tako kot se spomnite kolektorjev v Clevelandu, ki hodijo od hiše do hiše, da nabirajo za ta ali dobri namen, pa dostikrat dobijo brco mesto lepe besede!

V tem so slovenski farmarji v omenjenih mestih pokazali ne samo zavest, da je treba pomagati, ampak tudi mehko slovensko srce, ki je vselej odprto za svojega bližnjega v trpljenju. Absolutno darovati svoj prosti čas, svoje vozove, gasolin, olje in druge stroške, in darovati 80,000 funtov živeža, to je nekaj, česar prej se ni še zgodilo med nami. Šlo pa je s skupno akcijo in s plemenito pomočjo Slovenskega farmarskega kluba.

Bratje farmarji v Madisonu, Genovi, Thompsonu in drugi tam v okolici, še ni konec vseh dni. Še bo lepše solnce posijalo tudi našim brezposelnim delavcem v Clevelandu, imeli bodo kaj zasluzka, in prepričani smo, da vam bodo tako ali tako povrnilo, kajti naš narod je hvaležen. Z roko v roki! Pridejo že boljši časi, in tedaj se bomo še bolje spoznali!

Nesla sta razbeljeno kislino, ko je padel kotel na tla in je oba rojaka močno obžgalo.

Dr. Kern je koncem avgusta, 1915, odpel še en zdravniški urad in sicer v Collinwoodu. En urad je imel tedaj na 6202 St. Clair Ave., drugega pa je odpel nad Cass lekarno na Waterloo Rd., kjer je ordiniral popoldne.

Dne 28. avgusta, 1915, so se v Clevelandu poročili sledeči: John Bučar in Rozi Kočar, A. Pužnar in Fannie Zajc, Fred Cerkvnik in Mary Metlika, Edward Globočnik in Ana Hvala.

Dne 10. septembra, 1915, se je pričela državljanska šola v Grdinovi dvorani. Vpisalo se je tedaj nad 200 učencev.

V Lorainu, O., je umrl 1. septembra, 1915, poznani rojak Anton Germek, ki je bil član društva sv. Alojzija, št. 6 JSKJ. Stefan Zele, 6614 St. Clair Ave., je začetkom septembra meseca, 1915, odpel grocerijske trgovino.

Dne 5. septembra, 1915, je umrl v Clevelandu rojak Frank Košmerlj, star 38 let. Zapustil je soprogo in dva otroka. Isti dan je umrla v Collinwoodu Mary Kapelj, stara 27 let, ki je zapustila soproga.

Po dolgi in mučni bolezni je dne 3. septembra, 1915, umrla v Clevelandu soproga poznane slovenskega "čarovnika," Mrs. Zima. Preminula je v starosti 52 let.

Na progi New York Central železnice je bil dne 5. septembra, 1915, ubit rojak Franc Hočvar, ki je stanoval na 988 E 64th St.

Dne 8. septembra, 1915, je bil velik dan za Slovence v Clevelandu, kajti isti dan je dobilo 175 proslincev svoje državljanske papirje, in med temi jih je bilo 44 Slovencev, ali največ izmed vseh narodnosti. Prihodnji po številu so bili Rusi, namreč 21. Sledeči naši ljudje so 8. septembra postali ameriški državljani: John Češarek, Leo Belaj, Frank Zajc, Frank Škerjanc, Frank Verbič, John Ladina, Alojzij Tomšič, Alojzij Lesjak, Josip Gerlič, Matt Eršter, John Zamuda, Frank Kastelic, Ludvik Miklavc, L. Krivčič, Ignac Kočjaž, Anton Golob, John Zalokar, John Rasinović, John Zupančič, Paul Antonin, Jakob Mencin, John Mankaš, J. Jakšič, Jakob Hiti, Anton Možina, Frank Kržič, Geo. Kasulič, Louis Erste, John Jančar, Martin Marn, John Žnidaršič, Josip Verhovec, Math Vrtovšnik, Josip Kotar, Anton Koren, Josip Stupica, Mihael Pograjc, John Eržen, Edward Braniselj, John Grm., Frank Česen, Josip Orehovec, John Aljančič.

Umrl je v St. Clair bolnici dne 7. septembra, 1915, rojak Frank Bernik, in sicer na posledicah avtomobilske poškodbe. Doma je bil iz Peršeti, pošta Ročinj na Primorskem. Bil je član društva Sreca Jezusovega in društva Napredni Slovenci, št. 5 SDZ. Bil je star šele 23 let in neoženjen.

Za nad sto milijonov dolarjev vojnih naročil so dobile tovarne v Clevelandu tekot septembra meseca, 1915. Dela je bilo toliko, da je delavcev zmanjkalo.

Obesil se je 12. septembra, 1915, rojak Frank Škrbina, ki je stanoval na 64. cesti. Še dan prej je bil popolnoma pameten in dobre volje, toda hipoma se ga je polotila ožost. Bil je samski. Med rojaki je bil precej priljubljen.

Dne 11. septembra, 1915, sta se poročila Andrej Škulj in Mary Šašperič.

V neko stanovanje na Holton Ave. je pismonoša dne 13. septembra, 1915, prinesel pismo, naslovljeno na "Gurkan." V hiši sta stanovala brata Mike in Anton Gurkan in oba sta si lastila pismo. Nastal je tak pretep med njima, da je Mike odgriznil bratu Tonitu nos, in tako ostal—zmagovalec. Odprl

je pismo, ki pa ni bilo nič drugega kot reklama neke kompanije, kako se preganja stenice iz stanovanja.

Dne 10. septembra, 1915, so dobili sledeči Slovenci v Clevelandu svoje državljanske papirje: John Bojc, Frank Šerjak, Martin Oblak, Frank Juh, John Šebenik, John Kogovšek, John Špeh, John Marolt, Adolf Polak, Math Prašnik, Anton Tomažin, Frank Kokert, Ferdinand Zele. Skupaj torej 57 novih državljanov v enem tednu.

Dne 13. septembra, 1915, je bila v Clevelandu otvorjena konvencija Hrvatske Narodne Zajednice, ki nosi danes ime Hrvatska Bratska Zajednica. Navzočih je bilo 147 delegatov in 20 odbornikov. Slovenska kot hrvatska naselbina je bila slavnostno okrašena. Delegate so sprejeli s paradno, v kateri se

PERRITON MAXWELL:

ZRAČNI ORJAK POVZROČIL SMRT IN RAZDEJANJE

Na tem mestu bom povedal zgodbo, ki se je odigrala tekot svetovne vojne, ki ni bila še nikjer priobčena in o kateri je malo znano.

Dva tedna pred prvim napadom, ki so ga podvezle nemške zračne ladje na London, kar se je zgodilo ob polenajstih zvečer v noči 31. maja 1915, je bil izvršen drugi nočni napad iz zraka, ki je bil mnogo bolj dramatičen in grozen. Tedaj je napadla nemška zeppelinka majhen angleški kraj Walthamstow, ki je oddaljen komaj eno uro železniške vožnje od Londona.

Ta majhen angleški kraj je bil prvi, ki je bil napaden od nemške zeppelinke, vendar je le malo ljudi, ki to vedo, kajti nikoli ni bila natisnjena še besedica o tem, kajti angleška cenzura je strogo prepovedala priobčevanje tozadevnih vesti. Vendar pa živi v Walthamstowu še mnogo ljudi, ki se spominjajo one strašne noči, ko se je pojavila prvičkrat senca nemške zračne ladje nad tem krajem.

Jaz sem bil baš takrat v Walthamstowu, kjer sem bil že trikrat pred tem, in takrat sem se tam tudi seznanil s starim Tomom Cumbersom.

Tom je bil takrat uslužben že 25 let kot premikalec in signalnik čuvaj na izogibalnišču poleg Walthamstowa. Tom je bil vreden in splošno priljubljen mož, ki se je brigal največ za svojo službo, sicer pa se ni mnogo zanimal za druge stvari. Bil je oženjen in je živel s svojo ženo v večji hiši, kjer je bilo več strank. Walthamstow je neprijazen kraj, ki ima svojih 6,000 prebivalcev, ki se preživljajo večinoma z zaslužkom, katerega zaslužijo v domačih tovarnah.

Dotična noč, ko so vprizorili Nemci zračni napad na Walthamstow, je bilo na večer v kraju živahno, kakor je bilo to običajno vsak večer. Ljudje so se izprehajali ter posejali kino gledišča, katerih je bilo četrto v trgu. Tuintam so se igrali otroci, kakor se igrajo povsod.

Končno so se podali ljudje k počitku, kajti večina prebivalcev je morala biti naslednjega jutra ob poldnevih pri svojem delu v tovarnah. V mestecu je zavladal nočni mir. Čuvaj Tom Cumbers se je napolil na železniško križišče, kamor ga je klicala služba; medpotoma se je za hip ustavil ter pogledal na nebo, kakšno vreme bo. Nad seboj je ugledal oblake, med oblaki pa še nekaj drugega.

Med oblaki je bila namreč neka temna stvar podolgovate oblike, ki se je premikala ob spremeljevanju nekega čudnega brenenja. V zraku je plavala ogromna pošast, ki jo je ustvaril človeški duh, pošast, ki je nosila seboj smrt in razdejnanje.

Bil je nemški zrakoplov, ki je priplul v višini 8,000 čevljev iz Belgije preko Rokavskega kanala v Anglijo. V tistih dneh ni namreč še nihče verjel, da bi mogli zrakoplovi leteti v taki viši-

je nahajalo 2,000 ljudi.

Ogromna sokolska parada se je vršila v Clevelandu dne 19. septembra, 1915. Parada se je začela na 67. cesti in St. Clair Ave. in so Sokoli korakali prav na Public Square. V vrstah so bili vsi slovenski, hrvatski, srbski, češki, slovaški in poljski Sokoli. Na Clark Ave. se je potem vršila javna telovadba.

Dne 19. septembra, 1915, so odpotovali clevelandski delegati S. N. P. Jednote na konvencijo, ki se je pričela 20. septembra v Pittsburghu. Sledeči so bili med delegati: Frances Lausche, Agnes Zalokar, J. Bogataj, A. Peterlin, John Breskvar, Louis Eršter, Hinko Bole, J. Požar, Josip Kunčič, John Markič.

Dne 18. septembra, 1915 so se v Clevelandu poročili: Anton Dolinar in Katarina Klinar, Josip Kralj in Mary Slak.

ni niti ne tako daleč. Ta zrakoplov je priplul po vsej priliki ob obali Shernesa, nato pa plul preko Southend in Chinford Village. Nato, ko je opazil Epinški gozd, se je spustil niže, dokler ni opazil drdrajočega vlaka, ki je prav takrat zapiskal v pozdrav na postaji Walthamstow ter drvel naprej proti Londonu.

Možem na krovu zrakoplova je služil vlak s svojimi razsvetljenimi okni, ki je drvel skoro prav pod zrakoplovom, kot izvrsten kažipot. Nemci na zrakoplovu so dobro vedeli, da vodi ta prog naravnost v London.

Ko je čuvaj Tom Cumbers ugledal nad seboj zrakoplov, je brez pomisljanja skočil k signalni napravli, katero je naglo okrenil na znamenje "nevarno," na kar se je vlak takoj ustavil. Ko je Tom Cumbers povedal prestrašenim železničarjem, kakšna nevarnost grozi iz zraka, so na vlaku ugasnile vse luči in pokrajina je bila zavita v temo. Hladnokrvnost in prisotnost duha železniškega čuvaja je rešila s tem dejanjem stotine človeških življenj in morda sam London.

Ko je izginil in ugasnil njih svetel kažipot, se je zdela, da so bili Nemci na zrakoplovu zmedeni, vsaj v prvem hipu. Kakor je vse kazalo, so se premislili, da bi odpluli naprej, nad London, temveč so sklenili, da kar tukaj pustijo svoj spomin.

Zrakoplov je nekaj časa mirno visel med nebom in zemljo, nenadoma pa so zabrneli njegovi motorji in obrnil je svoj nos naravnost nad mesto, nad strehe hiš spečih meščanov. Zatem se je dvignil kakih 900 čevljev v višino, nato pa je odvezal svoje je-klene demone razdejanja.

V kabini zrakoplova se je pokazala lučka, ki je migljala sem in tja, kakor bi nekdo tekal z električno svetilko v roki od enega konca kabine do drugega. V naslednjem trenutku pa je šinilo izpod tal kabine nekaj svetlega — bila je ogromna bomba.

Nenadoma je nekje v sredini mesteca strašno zagrmelo. Grom je bil oglušujoč in strašen. Za hip je vsem zastalo utripanje srca. Bomba je tresčila na tla celih deset blokov od mesta, kjer sem jaz stal, toda jaz bi bil prišel, da se je razpočila pod mojima nogama.

Za trenutek je bilo težko verjeti, da je bilo to majhno mestec objekt z zračnega napada; takega kajzerjevega komplimenta ni nihče pričakoval. Toda nobena dvoma ni bilo, da je bila resnica, kajti spodaj je vladalo razdejnanje, tam gori v oblakih pa je visel kakor pripet veliki zrakoplov.

Ves kraj je oživel; prebivalci, možje, žene in otroci so planili iz postelj ter skočili na ulice. Nastala je strašna panika.

Po prvem strahu so se nekateri ljudje zatekli v kleti. Tedaj je nenadoma nekje v bližini počila velika cev za plin, kateri je pričel dušiti ljudi.

V velikanski gneči, ki je na-

Če verjamate al' pa ne.

Tole je ali takle bi bil neuraden in neveljaven zapisnik o konvenciji:

Delegat Legan (shorty) je dobil med prvim odmorom telegram od svoje boljše polovice (od

stala, so bile ženske sirovo odrinjene na stran in otroci pohojeni. Videl sem nekega moža, ki je stal na cesti v sami srcaji, pretil s pestjo proti nebu ter grozno preklinjal Nemce.

Zidovje mestnih hiš se je sesulo in iz razvalin so izbruhnili plameni. Tedaj je pretresla cizača detonacija druge bombe, katere učinek je bil še hušji. Pod razvalinami je bilo pokopanih mnogo oseb. Zatem so padle še nadaljne bombe. Pogled na mestce je bil strašen: ceste razorane, hiše v razvalinah in plamenih, vsenaokoli zvito železo ograj.

Nato se je zrakoplov dvignil nekoliko višje, zaplul proti severu, nato pa se obrnil in priplul nazaj nad središče mesta. Iz višine kakih 1,200 čevljev je spustil še tri bombe, in sicer drugo za drugo, kar je značilo, da je moštvo na zrakoplovu bodisi utrujeno, ali pa naveličano svojega uničevalnega in morilnega dela ter da se hoče čimprej vrniti domov.

Zadnja bomba je prevrtala streho neke hiše, nato udarila naravnost skozi mizo v jedilnici, zatem pa se zakopala v kleti, ne da bi eksplodirala.

Neka druga bomba je zadela železniško progto ter raztrgala in odtrgala železniške tračnice, da so se zvile ter nalik kačam molele kvišku.

V neki stranski ulici je nenadoma privrel iz zemlje vrelc blatne vode.

Nato je zrakoplov počasi odplul. Vsega skupaj je bilo vrženih nad mestce osem bomb; dve izmed njih nista eksplodirali. Šesta bomba je padla na polje poleg železniškega izogibalnišča, in ta bomba je razkosala nesrečnega železniškega čuvaja Tom Cumbersa na stotine kosčkov, katerih ni bilo mogoče nikoli najti. Toda, naj popravim, ker sem se nekoliko zmotil: našli so eno stvar, namreč njegovo desnico, odbito tik pri členku, ki je ležala na zeleni travi, sredi cvetočih marjetic.

LETEČA MENAŽERIJA

Med Londonom in Berlinom vrši redno zračno službo neko letalo, katero je ljudska govorica označila kot "letečo menažerijo," to pa zato, ker ni v tem letalu razen pilota in mehanika nobenih drugih ljudi, temveč cela vrsta bitij iz živalskega sveta. Za te živali in živalice ni določene nobene posebne vozne cene, temveč mora pošiljalec plačati po njih teži, in sicer 20 centov od funta. Oficijelno ime letala je "D.32."

Pred nekaj tedni je bila na potovanju v tem letalu dragocena zlata ribica, kateri je bilo "ime" Henry. Na nedavnem poletu letala iz Berlina v London, je bilo v letalu več različnih kač, ki so bile namenjene za londonski zoološki vrt. Ves čas poleta so spale sparine pravičnega. Toliko večji dirindaj in peklenški hrušč so pa delali psi in posebne vrsti kokoši, ki so se tudi nahajale na letalu; petelin je tako kikirikal, da je skoro oglušil brnenje motorja. Neka opica, ki je bila poslana londonski glediški igralci Gladys O'Neil, se je obnašala modro kakor kak vseučiliški profesor, dočim se je neka kuna, ki ji zračna vožnja ni prijala, obnašala kot divja ter si na vse kriplje prizadevala, da bi prišla iz svoje kletke.

* Col. Lindbergh in njegova soproga sta poletela proti Kitajski.

njegove France), da z vsemi štirimi protestira, da bi ga v petek večer Legan in Jaka sama pila, ampak da stavi predlog in ga z vsemi štirimi podpira, da bo tudi ona zraven. K temu predlogu ima na srcu še jako važen dodatek, ki naj gre prvi na glasovanje, namreč da hoče imeti Franca za petek nov gvant.

Kolikor sem mogel poizvedeti, je bil predlog vržen iz dnevnega reda, predno je bila postavljena pika k zadnji besedi. K temu še jaz predlagam, da ostane "po starem," namreč: da ga bova midva z Leganom cehala brez France. Sprejeto!

Da nisem našega gl. predsednika o pravem času vjel, bi bil skočil iz kože že pred otvoritvijo konvencije. Cvetličar Jelerčič mu je namreč jako vljudno pripomnil, da bo on (Jelerčič) skrbel zato, da nam v konvenciji dvorani ne bo premraz. Baj je Jelerčič oficijelni hajcar v Domu.

Delegat iz Maple Heightsa me je prosil, naj dam v javnost, da naj tisti, ki si je izposodil kotliček od enega njegovih prijateljev, vrne nazaj vsaj kap, če je zrakoplov pripalil. Delegat pravi, da ne mara, da bi se kakemu njegovemu prijatelju godila krivica, ker dandanes se ne pobira kotličkov po cesti, še manj pa kap od kotličkov.

France Jakšič je bil proglašen oficijelnim dirkačem in je zmagal v tekmi sam s seboj pódvorani, ko je delegaciji delil numare. Izračunal sem, da je napravil najmanj 89 milj tje in nazaj, pa je bil nazadnje glih tam, kjer je začel.

France Zorič ima na konvenciji ekstravuršt. Vsi namreč sedimo, on pa stoji. Ker imam nos povsod, sem ga med odmorom pomilovalno vprašal, če ima kakšno napotje tam, kjer hrbet dobro ime izgubi, pa je rekel, da ima revmatizem in da on revmatizma nosil ne bo, ampak naj ga kar noga nosi, ki ga ima. Jako pametno.

Najbolj nervozen človek večeraj dopoldne in polovico popoldne je bil na konvenciji Janez Widervol. Čim bolj je tekla ura naprej, toliko bolj nestrpen je John postajal. Ko je predsednik ob treh popoldne imenoval vratarja in izbral prav njega za to častno mesto, se je John šele oddahnil in rekel:

"Sem že mislil, da bom ob korito in ob šaržo. Kaj pa toliko časa čakate, da človek ne ve, pri čem da je." In potem je hotel še vedeti, ali naj varje tista vrata, ki vodijo v klet, ali tista, ki vodijo na cesto. Sprejet predlog, da vsake po nekaj časa, po njegovi možnosti in previdnosti.

Najbolj nesrečna na konvenciji sta (prosim, po njih lastni in ustmeni izjavi) naš glavni predsednik in delegat Kozjan iz Loraina. Samo ta dva imata namreč—svoji lepši polovici seboj. Moje globoko sožalje, fanta!

Lojze Balant je izgubil svojo šaržo na konvenciji: predloge za zaključek debat stavi sedaj Nežika Kalan, in se ji to prav poda. Se reče, saj res ni lepo, če takole eden drugemu kruh jemljemo; kriv je pa Lojze sam, ker se vsakokrat prepozno zrajta.

Edini delegat, ki je prišel v slammiku na konvencijo, je bil delegat Resnik. Prispevki za nov klubok so na mestu.

Če se ne bi bil Zorž Turek pognal s tako ihto za nas kadilce, pa bi se bila kadilcem slaba godila. Se je namreč nekaj namigavalo, da bi se kajenje vrglo iz dnevnega reda. Za enkrat se še ni, in čast in slava Zoržu!

Pred 16. leti v Clevelandu in po svetu.

Is arhivov "Clev. Amerike" leta 1915

Nenavaden koncert so imeli v lavec, Ludvig Švigelj, Fannie nedeljo, 29. avgusta, 1915, Slovenci v Lorainu. Nastopil je kot operni pevec g. Rude Trošt, Perdan. Skoro vsi ti omenjeni, katerega je na piano spremljal g. Milan Trošt. Poleg tega so pa tedaj nastopili sledeči mladi pevci in pevke iz Clevelanda: Vera Grdinova, Louis Grdina, Mimmie Milavec, Josephine Mi-

varni Willard Storage Battery.

GLADOVNA STAVKA NA ŽENITOVANJU

Gladovna stavka na ženitovanju je pač nekaj nenavadnega. Samo predstavljajte si bogato obloženo mizo in praznično obložene svate, ki sede okoli mize, je-sta pa samo mlada novoporočenca, dočim sede ostali gostje mrki in molče oolki mize ter se ne dotaknejo dobrot, ki so na mizi gostom na razpolago. Tak prizor se je nedavno odigral v indijski vasi Ernakulam, v bližini Kalkute, kar naj bi bil dokaz "pasivnega odpora," katerega uči Indijce njihov voditelj in učitelj Gandhi.

Vzrok te gladovne stavke na ženitovanju je bil ta, ker je vladalo med sorodniki in svati nazaranje, da ženin, neki mlad brahmin, ki je imel dve žene, ne potrebuje še tretje. Toda ženin se ni dal pregovoriti ne zlepa ne zgrda in je obstal pri svojem namenu, da si vzame še tretjo ženo. Poročil se je torej s tretjo ženo ter priredil svojemu stanju primerno ženitovanje. Povabljeni svatje so res prišli, toda dotaknili se niso ne jedi ne pijače, temveč so v znak protesta mrki in molče sedeli ob mizi do pozne noči, nakar so odšli ter pustili ženina in njegove tri žene same za mizo.

V Indiji pa so še druge podobne zgodbe na dnevnem redu. Tako je naprimer zgodba neke nenake dvojice: žena je bila stara 19 let, njen mož pa je bil 14-

letni deček. Cele mesece je bil prepri v hiši, kajti žena je grdo postopala z otrokom, katerega so ji dali v zakon. Končno je sklenila, da se ga iznebi in mu je dala strupa v riž. Toda deček je opazil strup v jedilu pri prvem založaju, pričel je jokati in kričati, nakar so prihтели sosedje ter pričeli iskati zastrupljevalko, katera se je skrila v džungli. Sodišče jo je obtožilo poizkušenege umora ter jo obsodilo v 18-mesečno ječo.

Zopet druga drama takega otroškega zakona se je odigrala v Kalkuti. Žena je bila stara komaj devet let; poslana je bila v gospodinjstvo šolo, kjer naj bi se izobrazila za gospodinjo in ženo. Na dan, ko je imela biti odpuščenca iz zavoda, se je pojavil neki mož, po imenu Mukerje, ki jo je hotel izročiti nekemu drugemu, kateri je bil baje njen mož. Mlada žena je najprej vprašala, če je ta res njen mož, ko ga je pa natančneje pogledala, je zaklicala: "Ta ni moj mož!" Ona nikakor ni hotela slediti možu, temveč se je na vse kriplje branila, in končno je posegla vmes policija. Tekom sodne obravnave se je dognalo, da je imela mlada žena prav in da omenjeni človek ni bil njen mož, temveč je hotel na ta način samo poceni priti do žene, da mu ne bi bilo treba prejeti ženitovanja.

Spanje otroka

Hitri telesni in duševni razvoj otroka v prvih letih utruja vse telo. Zato potrebuje otrok dolgo trajnega in mirnega spanja. Prvih šest let ne zadošča otroku za spanje niti vsa noč, nego mu je potrebno, da spi tudi še podnevi. Vsekakor pa naj lega otrok zgodaj spat: pozimi med 7. in 8. poletni med 8. in 9. uro. Večerja naj bo vsaj eno uro prej, preuden otrok leže. Uživa naj na večer vedno lahko prebavno hrano.

Otroka ne smemo motiti zvečer z glasno igro in ne dražiti otrokove domišljije z neprimernimi povesti o strahovih in čarovnicah. Preden gre otrok v posteljo, naj opravi svojo potrebo. Na to je treba strogo in zgodaj paziti, že pri prav majhnih otrocih, in jih, če treba, ponoči tudi poklicati, da se ne navadijo opravljanja male potrebe v postelji, kar bi jim bilo še dolga leta v nadlego, škodo in sramoto.

Prav nespametno je majhne otroke zibati ali jih celo pestovati, da rajši zaspijo. Tudi ni nikakor treba, da bi vladala brezpogojna smrtna tihota, kadar otrok spi. Na nekoliko hrupa se naj že mali otrok navadi.

Zelo škodljivo je jemati otroke k sebi v posteljo. Večkrat delajo tako matere, da jim ni treba ponoči vstajati. Ne pomislijo pa, da niso prav redki primeri, da je mati ponoči zadušila malega otroka, ko je v spanju legla nanj. Ne glede na to pa tudi otrok, ki leži navadno nižje od matere, vdihava slab in izprijen zrak, ki ga mati izdihava. Poleg tega se otrok spanja pri starših zelo nerad odvadi in se lahko pripeti, da še v poznejših letih ne mara spat sam, ko se je enkrat navadil ponoči na družbo. Novejša dognanja celo trdijo, da se stari ljudje poživijo, če ležijo otoci poleg njih, otroci pa vidno hujšajo, kakor je med ljudstvom že stoletja vkoreninjeno prepričanje.

Nekatere matere imajo grdo navado, da dajejo zvečer otrokom v platnen celic makovega semena, da rajši spijo in da bi jih otrok ponoči po nepotrebnem ne motil. To je naravnost zločinsko. Otroci, ki uživa dalje časa taka strupena sredstva, zaostane duševno in telesno v razvoju in je v dolgoletni križ nesmetnim staršem. Otroci naj ima, če le mogoče, svojo dovolj veliko, čisto in ne preme-

ko posteljo. Da se bodo otroci navadili sami spat, jih je treba na to že od malega navaditi. Nikar jim nikdar ne pripovedujte zgodb o parkljih, babbavih in sličnih neumnostih, v katere pameten človek danes več ne verjame. Za slabotne, boleline in duševno zelo dovzetne otroke more postati tako strašnje usode polno. Nikar naj matere ne prepuščajo svojih otrok poslom, ki po večini gledajo samo na to, kako si bodo olajšali svoj posel in jim je zdravje otrok dveta briga.

RAZNE ZANIMIVOSTI

Vsaka kubična milja morske vode vsebuje za \$500,000 vrednosti zlata.

Na Otoku Yay v Tihem oceanu imajo še zdaj kameniti denar, katerega premer znaša včasih do dvanajst čevljev. Ta kameniti denar sicer ne kroži okoli kot plačilno sredstvo, temveč je naložen pred hišo njegovega posestnika, da slednji na ta način pokaže svoje bogastvo.

V South Dakoti klešejo v neko 300 čevljev visoko granitno steno glave Washingtona, Jeffersona, Lincolna in Roosevelta. Glava Washingtona je že skoro končana.

Umetalni ogenj ali rakete so prinesli v Evropo iz Orijenta se vračajoči križarji leta 1200 po Kristu.

V enem letu je izginilo v morju 6,600 akrov angleškega ozemlja, v istem času pa je bilo napolnjenih 48,000 akrov ozemlja, ki se je sprijelo s celino.

Karl Ludvig Kutze, rojen v Nemčiji, je pričel s svojim 12. letom (1869) svojo kriminalno karijero. Tekom te svoje karijere je imel dvajset različnih imen in v svojem življenju je bil zaporedno vojak, mornar, zarnik, policist, konzul Zedinjenih držav, finančnik, izsiljevalec in desperado. Bil je nenavadne moške lepote in velik ljubljence žensk, katerih je dvanajst poročil in jih zopet zapustil. V Trstu je svoječasnica nabral ogromno svoto denarja, češ, da je eni preživel izmed onih, ki so zakopali pet-milijon-dolarski zaklad, katerega jim je izročil Paul Krueger, predsednik Transvala. Mesto Trst ga je počastilo z na-

Pravni nasveti

Piše Frank V. Opaskar

Tukaj je nekaj vprašanj in odgovorov glede oporok:

Kdo ima pravico narediti oporoko zame?

Lahko si jo sami spišete, če hočete. Najboljše pa je, da pokličete ali grešete h kakemu odvetniku, ki vam bo glede oporo-ke nasvetoval kako in kaj in jo vam tudi spisal. Če ni oporo-ke pravilno narejena, so potem lahko velike stitnosti, kot kažejo mnogi slučajji. Dobro premislite, predno naredite oporoko.

Ali mora biti oporoka spisana na pisalnem stroju, ali zadostuje z navadnim peresom?

Dasiravno je priporočljivo, da je oporoka spisana na pisalnem stroju, ker je razločnejša, vendar pa je ravno tako veljavna, ako se spiše s peresom in črnilom.

Ali lahko spišem oporoko v slovenskem jeziku, ali mora biti spisana v angleščini?

Lahko jo spišete tudi v slovenskem jeziku, toda mora biti taka oporoka potem prestavljena na angleščino in prestava zaprišežena.

Ali se mora za oporoko rabiti kak poseben uraden papir, ali zadostuje kar navaden papir?

Oporoka se lahko spiše na vsak papir, tudi na kuverto, če je sila in ni drugega pri rokah. Odvetnik jo bo pa spisal na poseben papir, kar da listini bolj uradno formo.

Ali mora biti oporoka podpisana od javnega notarja?

Ni potrebno. Samo da je podpisana od tistega, ki zapuščata premoženje in od dveh prič.

Jaz imam svojo oporoko doma, pa bi jo rad dal shraniti, da se mi ne izgubi ali pokvari. Kam naj jo nesem?

Najboljše je, ako jo daste v varstvo probatne sodnije tega okraja, ki jo spravi za vas dokler hočete in računata za to samo en dolar. Spraviti jo daste pa tudi lahko na svojo banko.

Ali imajo otroci pravico razveljaviti oporoko, ako niso deležni vsi enake zapuščine?

Če je bila oporoka pravilno narejena in je bil ta, ki zapuščata premoženje, takrat pri zdravi pameti, potem je nemogoče razveljaviti oporoko. Seveda, če kdo tega ali onega svojega otroka izpusti iz oporo-ke kot dediča, potem imajo taki otroci priliko trditi, da oče ali mati, ko sta delala oporoko, nista bila pri zdravi pameti.

Ali je oporoka, napravljena tukaj, veljavna tudi za staro domovino?

Če zadosti postavam države Ohio, potem je veljavna tukaj. Če je napravljena po postavah evropskih držav, je veljavna tudi za tiste. Ako imate premoženje tukaj in v stari domovini, potem pazite, da bo oporoka napravljena tako, da bo zadostila postavam obeh držav.

Kako naj preskrbim za varstvo svojih otrok po moji smrti? Lahko imenujete sami v oporoki osebo ali osebe, katere naj sodnija postavi za varuhe vaših otrok. Pri tem je probatna sodnija jako natančna.

Če moja žena ni naredila oporo-ke, koliko premoženja, zapuščenege po nji, pripade meni? Po sedanjih postavah ti pripada za dobo tvojega življenja ena tretina zemljišča (nepremičnine). Do gotovine pa imaš pravico do ene polovice prvih štiristo in eno tretino vsega ostalega. Po prvem januarju 1932 pa pride v veljavo nova postava, po kateri bo mož ali žena opravljena do ene tretine vsega premoženja, pa naj bo to premičnina ali nepremičnina.

* Admirál Byrd naznanja, da se bo ponovno podal na južni tečaj.

slovom človekoljuba in dobrodela ter mu postavilo spomenik. Pozneje je bil obtožen umora, ter obsojen na 20 let ječe. Pač res zanimiva, burna in pestra karijera. . .

Zadnja kmečka vojska

ZGODOVINSKA POVEST

IZ LETA 1578

(Spisal Avgust Šenoa iz Hrv. Poslov. L. J.)

"Fu!" se nasmeje Simon, "tu je lahko pomagati. Pokaži jo Tahu, ta se razume nato. Ta jo bo snubil za-te."

"Ne bi bilo slabo."

"Kaj bo slabo? Saj to pravim jaz, jaz, Simon Drmačić. Oh, jaz — jaz — jaz —" se udari pisar na prsi in se zvrne nezavesten za mize. Peter pusti pijanca in odide z brzimi koraki v grad. Tu poišče Petra Petričevića.

"Gospod Petričević," mu reče, "vem, da mrzite Loliča, ki vam poje vsako kost izpred ust."

"Da!"

"Ki se je kakor mogoče povspel do gosposke službe in vlada kakor gospodar, ker je njegova žena premetila našega gospodarja. Gospod Peter! Jaz vem za kadilo, s katerim lahko preženeva tega dolgina s Susjeda. Oskrbnik postanete potem vi. Hočete?"

"Da, toda —"

"Dajte mi roko! Dalje ne vprašujete. Moja puška ne izgredi cilja."

"Pa dobro!" konča Petričević in poda Bošnjaku roko.

Na dvorišču susjedem je bilo drugo jutro veliko vpitje. Sredi dvorišča je stal gospodič Gabrijel ves jezen, držeč v roki debelo palico. Lica so mu plamtele in črne oči so se mu iskrole od togote. Ves se je tresel. Pred njim je stal postaren človek, držeč se z obema rokama za glavo, po kateri mu je tekla s curkon kri, po dvorišču pa so divje skakali neosedlani konji.

"Lopov!" zakriči Gabrijel, "jaz ti bom pokazal dotikati se mojih plemenitih konj, na katerih je ena dlaka več vredna, kakor cela tvoja neumna butica."

"Ta udarec vas bo drago veljal," zaškriplje od bolečine človek in pogleda z jeznim pogledom mladeniča; "tako delajo razbojniki, a ne baroni!"

Mladenič prebledi, se zaleti besno v človeka in zamahne s palico, a železna roka ga prime od zadaj za pest. Mladenič se obrne z glavo in z apazi pred seboj upravitelja Grdaka, ki je bil priskočil o pravem času na pomoč.

"Sramujte se, mladi gospod," reče upravitelj mirno, "ali je to gosposko, raniti človeka do krvi, ko opravlja svojo dolžnost?"

"Kaj pa je?" zakliče s hripavim glasom gospod Tahu, prisidši s Petričevićem in z Bošnjakom na dvorišče.

"Oče, branite me pred tem človekom," reče ves drhteč mladenič.

"Kaj se je zgodilo?" reče Tahu in pogleda jezno Grdaka.

"Ta kukavica, ta nesnaga," zakriči mladenič, "je izgnal moje konje iz hleva."

"In prav je storil," reče Grdak mirno, "ker ste vi, mladi gospod, izgnali kraljeve konje iz kraljevega hleva, ki ni vaš. Vi imate zase dosti hlevov. Jaz sem mu rekel, naj stori to, a vi ste udarili kraljevega slugo, da mu teče kri, in da ni bilo mene, bi ga bili ubili."

"Podi v grad, sinko, in se ne meni za te suroveže," reče jezno Tahu, nato se pa obrne k upravitelju: "Ej, kakor vidim, čuvate zelo pazljivo, kar je kraljevega. A bilo bi dobro, ako bi manj trošil kraljevo vino in jedi med svoje goste, ki se goste pri vas prav po gosposko; dobro bi bilo, ako ne bi razsipavali toliko kraljevega žita med hudobne kmete."

"Jaz nisem nikogar sprejel v goste razun svojega brata Žige in svojega sorodnika notarja Mihajla iz Zagreba. A žito sem razdelil med one kmete, ki ste jih vi do golega oropali, da nimajo niti skorjice kruha."

"Bene, bene," se nasmeje hudomušno Tahu! "tožili me boste zopet radi te razbite buče, kakor ste me tožili lani, a jaz vas bom tožil, da kradete in trošite kra-

ljevo blago."

"Gospod Tahu," plane Grdak in škriči pesti, "to je nepošteno!" "Bene, bene," odvrne Tahu mirno, "vašega rovanja imam zadosti. Stavim svojo glavo, ako midva umreva pod eno streho. Pojdimo!" se obrne Ferenc k svojim služabnikom, "imamo važnejših poslov."

Grdak je peljal ranjenca pod streho, a Tahu je je mahnil, z rokama v žepu, dalje.

"Petričević," reče, "pripelji mi Simona!"

Čez nekaj časa se privleče pijanega, brezbrzičnega obraza mali pisar in se prikloni globoko: "Vaša milost," reče Simon, "imate opravila za-me?"

"Imam," odvrne Tahu prijazno, "toda o tem kasneje. A povej mi, dragi Simon, kako ti gre? Imaš kakšnih novic?"

"Ej," se nasmehe Simon, mežikaje z očmi, "in še kakšnih! Toda to, vaša milost, ne spada med najin običajni račun. Za to je treba posebne plače."

"Bene, carissime," pokima Tahu, "hočeš-li morda are?"

"Pa jo dajte, milost," reče Simon, pomoli roko in nagne glavo, jaz sprejemem vse, kar se mi da."

Tahu zadrhte obrvi, punčici v očeh se mu razširita, kri mu udari v lice.

"Daj aro!" zarjove in namigne Petričeviću.

Simon se umakne plaho, a v tem trenutku ga pograbi Petričević od zadaj za ramena, ga vrže na obraz in mu sede na glavo, za noge ga prime Bošnjak, a druga dvojica prične z debelo, namočeno vrvjo neumljeno mahati po hrbtu pisarjevem, ki se je zvjval in zasajal rjoveč zobe ia nohte v zemljo.

"Ti je dobro, Simon?" se nasmeje hudobno Tahu. "Le pritisnite!"

In udarilo ga.

"Te-li drži žena v moji službi? Le dajte!"

In zopet se vsuje toča na Simonov hrbet.

"Hočeš-li povedati tajnost? Pritisnite!"

In na vso moč zamahneto slugi petdesetak z vrvoja.

"Ho—ho—hočem!" zarjove pisar. "Milost!"

Tahu mahne z roko in slugi odskočita od reveža, ki se je zvjval kleče in višnjevega obraza in krvavih oči kričal kakor ranjena zver.

"Govori!" zagrmi Tahu, "ali si snubil oskrbnico?"

Simon pokima z glavo.

"Govori, kar veš o zaroti kmetov!"

"Bom," zašepeče Simon, majaje z glavo in mahajoč z rokama — "vode — vode, umrl bom — vod — —" in zgrudi se brez zavesti na zemljo.

"Nesita ga tjakaj k zidu, dajta mu vode," zapove Tahu. "Ko bpravimo drugo delo, ga bom izprašal."

Sluge polože na pol mrtvega pisarja k zidu in Tahu se napoti z družbo v stanovanje Loličice, ki je še sanjala sladke jutranje sanje.

"Ostanite pred vrati, dokler vas ne pokličem, ti, Bošnjak, pa pripelji osla!" reče gospodar.

Skrozi okno je sijalo jutranje solnce, igrajoč se na rdečem licu mlade žene, ki je snivala s polodprtimi usti in z roko pod glavo; dve debeli črni kiti sta ji padali po ramenih. Tahu stopi k postelji in zapiči svoje oči v ženo. Oko se mu zaiskri, lice mu zardi, a hipoma se ustraši in prebledi. Starac seže v nedrje, izvleče dragoceno nožič in v trenutku odreže ženi črni kiti. Žena zajeci v snu: "Kdo je? Kdo je?" A ko opazi gospodarja, nagne glavo in prekriža beli roki na prsih.

"Golobica," reče Tahu s pritanjenim glasom, "hočem te razveseliti, kupil sem ti novo mošnjico, vrni mi ono staro."

Žena prebledi.

"Mošnjo daj!" zarjove Tahu in zapiči železne prste v mehki ramni grešnice.

Žena se prične tresti.

"Ali je ta? Komu si jo dala?" se zareži Tahu, držeč z drhtečo

roko staro Helenino mošnjo, ki jo je bil izvlekel iz nedrja.

Ženi se izbulijo oči, kakor da hočejo skočiti iz jamic, blede se stisne z glavo in rokama k zidu. "Fej!" pljune Tahu. "Izmeček ženski! Čakaj! Oh, čakaj! — Petričević!"

V sobo stopijo sluga z vrvicami. Žena zakriči in prijemši se z obema rokama za glavo, poklekne na postelji.

"Naprej!" zatuli Tahu. — — — Grozni kriki pretresajo ozračje v oskrbnikovi sobi, da je kmetom pod brdom zastala kri, grozoviti kriki, divje stokanje in odmerjeni težko udarci, med temi pa pomešan Tahov krophot.

Ves razbit je pisar privzdignil glavo. Grozno kričanje ga je prebudilo. Še mu je drhtelo telo. Po dvorišču so hodili semtertja konji z zvezanimi prednjimi nogami, a pred oskrbnikovimi vrati je bil privezan osel. Samo en sluga je hodil po dvorišču. Pisar se upre na komolca in zakliče s slabim glasom:

"Luka, prinesi mi vode!"

"Tako," odvrne sluga in gre v drugi konec dvorišča.

Pisar pogleda naokoli kakor maček. Nikogar ni. Prične se plaziti po trebuhu. Obstoji. "Ne, nočem, osel je prelen!" Polagoma se privleče do prvega konja, izvleče nožič, prereže vrvico in kakor da ga je dvignila vražja roka, zajaha konja, objame ga okoli vratu, zagradi za grivo in zdirjav nazdol proti odprtim vratom.

"Držite ga!" zakliče Luka, noseč vedro vode.

"Držite ga!" zakliče Gabrijel z okna gornjega grada, kamor ga je prignalo kričanje žene. Na ta klic prilete iz sobe Tahu in njegovi tovariši.

"Simon beži!" zakliče Gabrijel.

(Dalje sledi.)

Iz petroleja bodo pridelovali zdravila

New York, 14. septembra. Alkaloidi, katere so pred kratkim odkrili v laboratoriju države Texas v surovem petroleju, bodo služili kot predmet nadaljne preiskave, da se pridobijo važna zdravila iz petroleja. Baje se dobi iz petroleja lahko kvinin, morfin, kokain in strihnin.

Rdečkarji položili bombo pod brzovlak

Budapest, 14. septembra. Kakih 20 milj od Budimpešte je bila položena na železniško progo bomba, ki je razbila Ostende-Budapest brzovlak. Vlak je bil vržen v 80 čevljev globok prepad. Najmanj 25 potnikov je bilo ubitih in 20 ranjenih. Policija je takoj obdolžila komuniste, in vsak poznan komunist v okolici je bil aretiran.

MALI OGLASI

V najem
se dajo štiri sobe zgoraj, kopalnice, vkleti prostor za pranje. Vprašajte na 1218 Norwood Rd. (218)

Išče se
dekle za hišna opravila. Vprašajte na 6925 St. Clair Ave. Tel. Henderson 4736. (219)

Stanovanje
se odda, obstoječe iz treh sob, kopalnice, podstrešje, klet, perilnica. Odda se mirni in pošteni družini. 1113 E. 67th St. (218)

V najem
se da stanovanje za malo mirno družino. Tudi garaža na razpolago. Vpraša se na 6410 St. Clair Ave. (X)

Stanovanje
se da v najem, štiri sobe, kopalnice in druge udobnosti. 1136 Norwood Rd. (219)

Išče se
priletna ženska na stanovanje, s hrano vred. Bi nekoliko pomagala in tudi nekaj plače dobi. Tel. Kenmore 1032-J. (218)

V najem
se da čedno stanovanje, pet sob, samo \$20.00 na mesec. Vprašajte na 7002 Becker Ct. (219)

Društvo Kras št. 8 S. D. Z.

Naznanja se vsem cenjenim članom in članicam omenjenega društva, da se je društveni tajnik preselil. Torej se vas prosi, da v slučaju nesreče ali poškodbe se oglašate pri predsedniku ali blagajniku. Oni pa, ki živijo v Nottinghamu in okolici, se pa lahko zgledajo na novem naslovu. Asement bom pobiral na seji, potem pa 23. 24. in 25. v mesecu. Bratski pozdrav — Louis Opara, 664 Babbitt Rd., Euclid, Ohio. (218)

Najfinejše češplje

Slovenec se prav vjudno priporočam za nakup najfinejših češplj iz mojega sadovnjaka. Moja farma je komaj strehlaj od poznane Jos. Gramčeve farne, na isti cesti. Vsak vam pokaže moj prostor, ali pa vprašajte pri Jos. Gramcu. Najfinejše češplje za najnižje cene. Se priporočam.

F. H. Berry
Geneva, Ohio. (221)

V najem

se da dve sobi, kuhinja in velika spalnica. Za pečlarja ali zakonski par brez otrok. 1003 E. 63rd St. (217)

V najem

se da štiri sobe, cena samo \$16 na mesec. Vprašajte na 1011 E. 64th St. (x201)

MESO! MESO!

Vedno velika zaloga svežega in suhega mesa. Prijazna postrežba in zmerne cepe.

MARTIN FRANK

St. Clair-106th St. Market

GLenville 5994

Frank V. Opaskar

ODVETNIK

1119 HIPPODROME BLDG.

MAIN 3785

Ob torkih, četrkih in sobotah zvečer od 6. do 8. ure na E. 93d St. in Union Ave. OB SREDAH IN PETKIH 1106 E. 64th St. Res. Tel. YYellowstone 0705-W

DOBER PREMOCI!

FREDERICK FERDINAND MOORE

Hudičev admiral

PIRATSKA ZGODBA

OSMO POGLAVJE Mr. Harrisove ideje

Počasi in previdno sem se plazil za onimi tremi, ki so izginili v shrambi za provijant. Ključ so pustili v vratih in pogledal sem skozi ključavnico luknjo v notranjost. Notri je bilo vse temno, izvzemši malega svetlega kroga, ki ga je delala svetloba svetilke z okroglo odprtino. Če sem pritisnil uho na ključavnico, sem lahko slišal, kar se je v notranjosti govorilo, dasi v tem položaju nisem mogel videti, kaj se notri godi.

"Ha, ha, konzervirano mleko in deli strojev!" je dejal Harris in se zasmejal.

"Naj fant drži luč," je rekel kapitan. "Odpri te nekoliko bolj svetilko, da bom boljše videl."

"Čakajte, da nekoliko bolj odprem zabojo," je rekel Harris, katerega sem nato slišal, kako je odpiral zabojo z nekim železnim orodjem.

"Moj Bog, moj Bog, če nimate prav, Harris!" sem slišal trenutek zatem vzklikniti kapitana.

"Saj sem vedel, da imam prav," je rekel Harris. "Mene ne bodo preslepili!"

"Ampak kaj naj storimo s tem? Tukaj vendar te stvari ne moremo pustiti!" je jadrkoval kapitan.

"Vidite, kapitan, stvar je taka. Nekdo ve, da se to nahaja tukaj. Morda pastor, ali Mr. Trenholm, ali Petrak, morda vesta Bukrov in Dolgi Jim... Vidite, to je tisto in za tem gredo! Kdor koli je zasadi on nož v Mr. Trega, ta je vedel o tem."

"Res je tako," je pritrdil kapitan.

"Vidite, mi imamo lepe potnike na krovu in svojo srajco stavim, da je ta pastor toliko pastor kakor sem jaz; če je on pastor sem jaz škof. In Mr. Trenholm ve o tem, ta, ki je pripeljal na krov Petraka, ki je zdaj v železju. In Dolgi Jim in Bukrov."

"Čudno, čudno..." je majal z glavo kapitan.

"Trego jih je takoj izpočetka sumil, kapitan, toda zabodli so ga, preden vam je utegnil povedati, kako in kaj. Vidite, pastor je pripeljal oba mornarja na krov, oni Trenholm pa Petraka. Zdaj pa poslušajte, kapitan, kaj vam povem. V Manili nam je kmalu zmanjkalo mornarjev, ali ni tako? To mi je šlo že dlje časa po glavi. Nekdo je zabodel našega krmarja, ali ni tako? Policija je prijela našega svetilničarja, ali ni tako? Na ta način smo izgubili dva moža, ne?"

"Torej poslušajte. Policija je prišla na krov gledat za tem rdečelasim Petrakom, češ, da je on morilec, nakar sem jaz odgovoril, da se jim sanja. Policija je nato izjavila, da je naš svetilničar njega obdóžil. Jaz sem jim rekel, da je najbrže naš svetilničar njih pravi mož, tedaj pa so izjavili, da jim je neki pastor povedal, da je umoril naš svetilničar krmarja, da pa hočejo vseeno najti tega malega rdečelasca, da se prepričajo, če nima tudi on svojih prstov vmes."

"Ali vidite, kam mislim. Jaz nisem ničesar vedel o kakem rdečelasem človeku in tudi nisem maral ničesar vedeti. Mi smo hoteli na vsak način iz Manile in nismo hoteli biti zadržavani po sodišču, zato sem pustil, da je njihova obveljala."

"Well, jaz ne vidim, kaj naj ima vse to opraviti s tem," je rekel kapitan.

"Ne vidite? Torej poslušajte. Eden naših mož je zaboden in pri tem ima neki rdečelas mornar svojo roko vmes, nato neki pastor pove policiji, da je to storil naš svetilničar, in na ta način izgubimo mi drugega svojega mornarja. Koga pa dobimo

na njiju mesto? Nekega pastora kot potnika in njegova dva lastna moža, ki ju sam pripelja na krov. Zdi se, kakor da je on naredil prostor zanj, kapitan."

"Vi ste brali knjige, Harris. Kar jaz potrebujem je mat, ne pa detektiv. Toda, Mr. Harris, morda imate prav; jaz postajam star in počasnih misli."

"Vidite, pastor je bil, ki je povedal policiji o našem svetilničarju."

"Kaj prav ta pastor, Mr. Harris? Tega ne vemo gotovo?"

"Ah, molčite! Kaj mislite, da leta v Manili okoli štirinajst tisoč pastorejv z rdečelasimi lopovi! Kaj nimam možgan v svoji glavi? On je moral narediti prostor za svoje tovariše na krovu našega parnika, ali ne? To je vse tako jasno kot dan."

"No, in kaj naj vse to pomeni? Mislite, da so to hoteli doseči?"

"Menda vendar ne mislite, da so zabodli našega krmarja in tega Mr. Trega samo iz prijateljstva? Če hočete vedeti, kaj mislim, vam povem, da se nahaja na našem krovu Hudičev admiral."

"Moj Bog!" je vzkliknil Riggs. "To so prazne pravljice, ki nimajo nobene podlage. In kdo je vaš Hudičev admiral na našem krovu, Mr. Harris?"

"Ta pastor."

"To ni mogoče, vam se meša. Mr. Harris!"

"Že prav, kapitan. Če pogleda kak človek preko ograje parnika in pravi, da delamo po deset vozlov na uro in naše kalkulacije kažejo, da je res tako, ni tak človek nobena kopna podgana. In ta pastor izgleda povsem kakor kak kapitan."

"Ah, vi ste v Manili preveč čitali."

"Dobro, dobro. Kaj pa ti mornarji, ki smo jih dobili, ki se nočejo medsebojno poznati, kadar jih kdo opazuje, sicer pa tiče neprestano z glavami skupaj? Ne štetokrat so se že zagovorili, ko sem jih posamezno izpraševal."

"Ali mislite, da Bukrov in ostala dva vesta o tem, kar je tu notri, Mr. Harris?"

"Tega popolnoma natančno ne vem, toda Trenholm in pastor vesta, o tem ni dvoma. Ta Trenholm je čuden patron. Da ni noben časninar, to vem, ker je prevelik in preveč močan, da bi si s svinčnikom služil kruh. Kako naj si to razložimo, da bi imel navaden pisac polne žepke revolverjev, kakor jih je imel nocelj v salonu? Ne, gospod!"

"Lepa stvar, lepa stvar! Fino družbo imam na krovu in vrag me vzemi, če vem, kaj naj storim. Taka misel me ima, da bi

pustil vso zalego vkovati v železje in da bi ravnali parnik samo s pomočjo činkov."

"No, zdaj prav govorite, to je možka beseda!" je rekel Harris. "Toda postopajte previdno in dajte samo drugega za drugim. Jaz sem pripravljen prevzeti na mostiču dvojno stražo in prav tako bo storil dučman, dokler ne priploveno v Hongkong."

"Zdaj pa pojdimo gor," sem slišal reči kapitana, nakar so se vsi trije odpravili iz prostora.

Jaz sem menil, da je zame najbolje, da grem v svojo kabino in da stvar natančno premislim, da jih končno prepričam, da sem jaz sam žrtev zarote, toda zdaj sem vedel, da ne bom mogel prepričati Harrisja. Zato sem se naglo splazil proč, in sicer baš pravčasno, kajti ni mnogo manjkalo, da ni Harris stopil name. V tistem trenutku sem čul, kako je nekdo naglo planil proti ventilatorju, ki je vodil na krov.

"Nekdo je prisluškoval," je rekel Harris, "glavo stavim, da je tako."

Nato je naglo zaprl vrata in vsi trije so odhiteli proti prednjemu delu ladje, da ga ujamejo.

Jaz sem hitel k lestvi, kolikor sem mogel, vesel, da se rešim temne luknje, v kateri sem tičal, in se medpotoma čudil, kdo je še mogel prisluškovati. Na potu sem stopil na nekaj, kar je zdrsnilo izpod moje bose noge, in v prvem hipu sem mislil, da sem si prerezal palec. Ko sem ga potipal, sem videl, da temu ni tako. Stopil sem na veliko razpelo iz školjk.

DEVETO POGLAVJE
Borba v temi

Po tem razpelo sem spoznal, da je bil Meeker, ki se je plazil po hodniku in zgrozil sem se ob misli, kako blizu temu sem bil, da bi me bil umoril.

Na krovu sem slišal med tem kričanje in tekanje sem in tja. Bal sem se, da je Riggs odkril da me ni v moji kabini, in da je istočasno odkril tudi Meekerjevo odsotnost.

Naj bo že tako ali tako, toliko sem vedel, da sem v nevarnosti, če ostanem, kjer sem, tako od strani kapitana in Harrisja, kakor od strani Meekerja in njegove gange. Najboljša stvar, ki jo morem storiti, bi bila ta, da se takoj predam kapitanu, od katerega bi dobil svoje revolverje, da bi se mogel ob njegovi strani boriti proti Meekerju in njegovim lopovom.

"To se je zdela lahka rešitev mojega vprašanja, toda nato sem spoznal, da me smatrata kapitan in Harris za najnevarnejšega izmed vseh. Preden bi bil mogel izgovoriti besedo, bi se utegnile zgoditi, da me uklenejo in vržejo v zapor ali pa celo na mesto ustrelje. Morda bi bilo še najboljšje, če odidem v svojo kabino, kjer bi se zabarikadiriral in počakal, da se stvari razjasni in da se zdani, da bi vsaj vedel, s kom imam opravka."

Stal sem tako neodločen ter tiščal najdeno razpelo, dočim sem zgoraj nad glavo slišal kričanje Riggsa in Harrisja, ki sta

neka klicala drug drugemu, toda nisem mogel razumeti kaj. Zdelo se mi je, da je rekel Harris nekaj o pastoruju in vpitje je prihajalo tudi z mostiča.

Prišel sem plezati kvišku po stopnicah, da počakam prilike, ki bi mi omogočila, da se v temi zmuznem nazaj v svojo sobo. Toda predno sem prestopil troje stopnic, sem začul na krovu strašno razbijanje. Več silnih udarcev je padlo zaporedoma na neko železno steno, nato pa se je začelo rožljanje verig.

Zopet sem se odplazil dol in domneval, da je nekdo vdrl v shrambo, kjer se je nahajal skrivnostni tovor. Kmalu sem začul šepetajoče glasove, ki so prihajali od konca hodnika. Slišal sem Petraka, ki je šepetal:

"Tišči dol, Bukrov, tišči dol, prokleti lopov! To je moja krvaveča roka, kar držiš!"

"Sreča zate, da ni tvoj vrat v zanki!" je rekel drug glas. "Jaz

ne morem prelomiti verige in si pomagam, kakor si morem, bedak! Na, zdaj je končano! Drži se tesno za mano, Petrak, in takoj na krov!"

Nekaj se je zapodilo proti meni; jaz sem se stisnil, kolikor sem se mogel pod lestev, po kateri je zdaj odhitel navzgor neki človek, kateremu je sledil Petrak z odtrganim koncem zvenече verige, ki jo je imel okoli zapetja.

"Čakaj name, Bukij, čakaj nekoliko in daj mi roko."

"Tak pojdi no že in drži jezik za zobmi! Na zadnjem koncu je straža in jaz ne vem, kje je Thirkle. Tak pojdi že in pomagam nam z nožem ali z revolverjem. Zdi se, da bomo zdaj vso stvar kmalu opravili."

Nato sem jaz splezal navzgor po lestvi, še vedno držeč v roki razpelo, ki je bilo zdaj moje edino orožje, katerega bi se bil v potrebi lahko poslužil in ga rabil kot bodalo. Poleg tega pa bi

mi služilo razpelo tudi kot dokaz pri kapitanu, da je bil Meeker res spodaj.

* Bivši španski kralj se misli naseliti v Argentini.

NAZNANILO IN ZAHVALA

S tugo in žalostjo v naših srcih naznanjamo, da je neusmiljena smrt izrgala iz naše srede našo najljubljeno in drago soprogo, oziroma mater štirih otrok

Lucia Pirc-Stembal

rojena Jerančič, ki je preminila 4. septembra, 1931. Pokopani smo jo dne 8. septembra na Calvary pokopališču. Ranjka je bila stara 40 let. Doma je bila iz vasi Hrušica pri Ljubljani. V Ameriki je bivala 20 let. Bila je dobra soproga in skrbna mati, tako da nam jo bo zelo težko pozabiti.

Dolžnost nas veže, da se prav iskreno zahvalimo vsem, ki so okrasili njeno krsto z dišečim cvetjem in krasnimi venceli. Zahvaljujemo se družini Joseph Stembal, družini Frank Kramer, družini John Yager, družini Betty Jerančič, družini Louis Safron, družini Math Lauric in družini Kuhar. Iskrena hvala tudi društvu Marije Magdalene, št. 162 KSKJ in društvu St. Clair Grove, št. 98. WOW. Najlepša hvala vsem onim, ki so darovali za sv. maše, in sicer Katie Novak, Helen Brajčić, Mr. in Mrs. Adolph Gole, Mr. in Mrs. Mozek, družina Louis Kral, Ana Pečjak, družini Anton Pirc iz Lorain, Ohio, Josp Pečjak, Mrs. Mary Skoflanc, Mr. in Mrs. Trtnik in družina Mišmaš.

Najlepša hvala tudi vsem, ki so prišli pokojnico pokropiti in so jo spremili k večnemu počitku. Prisrčna zahvala vsem, ki so dali svoje automobile brezplačno v posluhu pri pogrebu. Hvala tudi Rev. Jagru za opravljene cerkvene obrede, kakor tudi najlepša hvala pogrebniemu zavodu A. Grdina in Sinovi za tako lepo urejen pogreb.

Ti pa, draga soproga in mati, počivaj v miru in lahka naj ti bo ameriška zemlja. — Žalujoci ostali:

Martin Stembal, soproj; Frank, Louis in Edward, sinovi; Lucia, hčerka. V starem kraju zapuščala dva brata, Martina in Jakoba, in sestro Marjjo.

Cleveland, O., 14. septembra, 1931.

Preko dva milijona MAYTAGOV se je samih prodalo v preko dva milijona domovih

TUNE IN—Enjoy the Maytag Radio Hour over N.B.C. Coast to Coast Blue Network—Every Monday, Daylight Saving Time, 9:00 P. M. E. T.—8:00 C. T.—7:00 M. T.—6:00 P. C. T. Standard Time is one hour earlier.

MAYTAG NOW MAKES A WASHER MODEL F THAT SELLS FOR LESS THAN \$100

MODEL "A"

To je dobro priporočilo—jasen dokaz, da je Maytag vse to, kar trdimo. Toda mi ne zahtevamo, da vzamete to za klenčec veljavno. Mi hočemo vaše priporočilo. In mi ga hočemo poprej in ne potem, ko boste izdali vaš denar za Maytag pralni stroj. Poskusite enega v vašem domu... pod istimi pogoji, ki bi jih pričakovali. Maytag vas bo najmanj stal za vsako pranje izmed vseh drugih strojev. Če se sam ne prodaja, ne obdržite ga.

POKLIČITE za brezplačno demonstracijo na domu. Lahka odplačila boste lahko zmagovali.

THE MAYTAG COMPANY, Newton, Iowa. Ustanovljena 1893

MAYTAG SALES CO. 35 Colonial Arcade CHerry 3442

GRDINA FURNITURE CO. 6019 St. Clair Ave. Tel. HEnderson 2088 15301 Waterloo Rd. Tel. KENmore 1235

KREMZAR FURNITURE CO. 6108 St. Clair Ave. Tel. ENdicott 2252

MANDEL HARDWARE 15704 Waterloo Rd. Tel. KENmore 1282

Z gasolinskim motorjem za domove brez elektrike 20-31

THE Maytag WASHER-TABLE IRONER

Bolj skrivnostno, kot pa morete čitati v detektivskih romanih, je bil te dni umorjen Benjamin P. Collings, bogat inženir iz Stamford, Connecticut. Umor se je pripetil na njegovi lastni

jahti Penguin. Njegova žena je niču, ki se je vrtel po vodi blizu Long Island zaliva pri New Yorku. Toliko je pripovedovala, da sta prišla na krov jahte dva nepoznanca, ki sta zahtevala da pelje Collings njih ranjenega tovarišu v bolnico. Po kratkem prepiru sta nepoznanca sunila Collingsa v vodo, kjer je vtonil, njo samo so odpeljali v malem čolniku, a na jahti so pustili samo 5 letno hčerko Barbaro. Otrgali so pozneje rešili. Mrs. Collings je povedala, da je zagnala svojemu možu žimnico v vodo, da se reši. Na sliki vidimo: 1. Mrs. Collings, 2. Barbara, 3. Umorjeni Collings, 4. Skica tra-